

נסיון הלבנה בתפוחים בזנים גאלה סטרקינג וזהוב

חוות מתיתיהו, 2000

ישראל דורון - ממ"ר הגרעיניים שה"מ
אורי גלעד מדריך מיכון מחוז גליל גולן - שה"מ
יובל עוגני - חוות מתיתיהו

מבוא

מטעי התפוח הציריים הניטעים על כנות מרסנות הם לעיתים מטעים חלשים, עם עצים חשופים. במטעים כאלו ביבולים הראשונים, הפרי מאבד מאיכותו בעיקר מחשיפת יתר לשמש, ומקבל מכות חום ומכות שמש. בניסוי המוצע ינוסו טיפולים להלבנה במטרה למנוע את מכות השמש. בזנים הצבעוניים גאלה וסטרקינג הרגישים פחות למכות שמש, ילמד השפעת טיפולי הלבנה על גודל פרי ושיפור צבע.

שיטות וחומרים

הניסוי יבוצע במטע על כנת M 9, גיל 4 בחוות מתיתיהו. המטע הינו מטע צפוף, בעיצוב ציר אשר צפוי לשאת יבול יתר, וחשוף למכות שמש. הטיפולים יהיו במרסס מפוח בכיסוי של כ 100-150 ל"ד'. בחלק מהטיפולים הריסוס היה בפעם אחת. בחלק מהריסוסים הריסוס היה במינון חצי אך פעם אחר פעם, לשיפור ההלבנה.

חומרים:

קאולין

סאן צל

מבנה ניסוי:

בניסוי 3 טיפולים לכל טיפול 8 חזרות של 15 עצים.

זנים בניסוי: זהוב, גאלה, סטרקינג

טיפולים:

1. ביקורת

2. סאן צל ריכוזים ע"פ טבלה מפורטת

3. קאולין ריכוזים ע"פ טבלה מפורטת.

זן זהוב-

1. 4/6/00 - סאן צל 10% מרסס מפוח

קאולין 4% X 2

2. 22/6/00 סאן צל 3% X 2 מרסס מפוח

קאולין 4% X 2

3. 29/6/00 קאולין 4% X 2 מרסס רובים – ניתן לשיפור הכיסוי.

3. 10/7 00/ סאן צל 3% X 2 מרסס רובים - ניתן לשיפור הכיסוי

4. 25/7/00 סאן צל 6% מרסס מפוח
קאולין 8%
5. 22/8 סאן צל 6% מרסס מפוח
קאולין 8%

קטיף זהוב 15/9/00

זן גאלה

1. 22/6/00 סאן צל 3% X 2 מרסס מפוח
קאולין 4% 2X
2. 29/6/00 קאולין 4% X 2 מרסס רובים
2. 10/7/00 סאן צל 3% X 2 מרסס רובים
3. 25/7/00 סאן צל 6% מרסס מפוח
קאולין 8%
- קטיף גאלה 6/8/00

זן סטרקינג

1. 4/6/00 -סאן צל 10% מרסס מפוח
קאולין 4% X 2
2. 22/6/00 סאן צל 3% X 2 מרסס מפוח
קאולין 4% 2X
2. 29/6/00 קאולין 4% X 2 מרסס רובים
3. 10/7 00/ סאן צל 3% X 2 מרסס רובים
4. 25/7/00 סאן צל 6% מרסס מפוח
קאולין 8%
5. 22/8 סאן צל 6% מרסס מפוח
קאולין 8%

קטיף 30/8/00

מיון וטיפול בפרי

הזן הצבעוני גאלה מויין לצבע בברעם. בזן סטרקינג הפרי היה ענקי, ולכן לא ניתן היה למיין אותו ולא יוצגו ממנו תוצאות. הזהוב מניסוי זה מויין לאיכות ומכות שמש בבית אריזה דרום גולן. המיון למכות שמש היה ידני

תוצאות

זן גאלה

טבלה 1. יבול, התפלגות גדלים וגודל פרי בזן גאלה

התפלגות גדלים (%)				ק"ג/עץ	משקל פרי ממוצע	טיפול
80=<	70-75	65	50-60			
1.1	69.1	23.9	5.9	12.2	139.8	קאולין
3.8	62.3	24.8	9.2	14.2	143.5	ביקורת
6.1	59.9	23.5	10.4	15.5	146.2	סאן צל

טבלה 2. אחוז כיסוי צבע בזן גאלה

אחוז כיסוי צבע			טיפול
15%>	15-49%	50%<	
6.5	79.3	14.8	קאולין
3.3	70.5	26.8	ביקורת
10.8	73.0	16.5	סאן צל

טבלה 3. יבול, התפלגות גדלים וגודל פרי בזן זהוב

גודל פרי %			ק"ג/עץ	משקל פרי ממוצע	טיפול
75	70	65			
68.4	26.7	4.9	19.7	102.4	סאן-צל
80.2	18.2	1.6	21.5	94.7	ביקורת
65.9	28.9	5.2	19.7	90.8	קאולין

טבלה 4. מכות שמש (%) בזן זהוב

אחוז מכות שמש				טיפול
קשה	בינוני	קל	פרי נקי	
12.5	18.0	7.0	62.5	סאן-צל
16.0	18.7	9.0	56.3	ביקורת
13.0	21.5	10.6	55.0	קאולין

סיכום דיון ומסקנות

הטיפולים ניתנו לחלקה בשורות שלמות. העצים נראו מולבנים היטב במרבית התקופה. בתקופה הראשונה, כאשר היה נדמה כי הכיסוי אינו מספק הוספנו טיפול ריסוס רובים לשיפור ההלבנה. בזן גאלה, הטיפול לא שיפר את גודל הפרי, ואילו השפעתו על צבע היתה שלילית. הצבע היותר טוב נתקבל בביקורת. השפעה על גודל פרי יכולה להתקבל, כתוצאה מהקטנת עקת החום, העיתוי המאוחר של הטיפול הראשון, המתאים לטיפול מכות שמש, אך אינו מתאים להשפעה על שיפור גודל פרי. בזן גאלה מכות שמש אינן חריפות, כך שבזן זה מטרטנו היתה שיפור הצבע. מטרת שיפור הצבע לא הושגה בניסוי זה.

הזן העיקרי הרגיש למכות שמש הוא זהוב. בזהוב הטיפולים לא השפיעו על מכות השמש. הפרי בטיפולי ההלבנה היה מעט יותר נקי, אך בהפרש קטן מאד. להלבנה היתה השפעה שלילית על גודל הפרי, אך לא מובהקת. הפרי מטיפולי ההלבנה היה קטן ב 10% מפרי הביקורת. מסקנות ניסוי זה כי טיפולי ההלבנה לא שיפרו, בשום מקרה את התוצאות, ואולי הרעו אותן, הן בקבלת צבע בגאלה, והן בהקטנת הפרי בזן זהוב. בזן סטרקינג לא הבחנו בקטיף, בשיפור צבע, מאיחר והפרי היה ענק ולא ניתן היה למיינו אין לנו תוצאות בזן זה.